

ΠΟΛΥΧΩΡΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Νέο πολιτιστικό κέντρο Ιδρύματος
Μιχάλης Κακογιάννης

Με την ανέγερση του Νέου Πολιτιστικού Κέντρου στην οδό Πειραιώς έγινε πραγματικότητα το όραμα του Μιχάλη Κακογιάννη και ο σκοπός του κοινωφελούς ιδρύματος με την επωνυμία "Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης" - "η μελέτη, υποστήριξη και διάδοση των τεχνών του θεάτρου και του κινηματογράφου κάθε εποχής", "η καταγραφή και διαφύλαξη των δημιουργημάτων των τεχνών αυτών", και, "η ενίσχυση του ευρωπαϊκού κινηματογράφου με πρωτοβουλία και προτάσεις".

Αρχιτεκτονική μελέτη
ΣΓΟΥΤΑΣ + ΣΓΟΥΤΑΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ
Στατική μελέτη
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ
Η/Μ μελέτη ΤΕΚΕΜ ΑΕ
Ακουστική μελέτη ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΤΙΜΑΓΕΝΗΣ
Γεωτεχνική μελέτη
ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ
Σύμβουλοι υποστήριξης ΚΠΣ ΣΤΑΔΙΟΝ ΑΕ
Κατασκευή
ΠΡΟΕΤ ΑΕ (μέλος του ομίλου J&P ΑΒΑΞ)

Το έργο συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΤΠΑ) και το Ελληνικό Δημόσιο (Υπουργείο Πολιτισμού). Το σκίτσο αποτελεί συνεισφορά του Μιχάλη Κακογιάννη.

κείμενο Βασίλης Σγούτας
φωτογράφιση
Ευάγγελος Παράβας (2, 3, 5, 9, 10, 11, 12)
Ολυμπία Ορνεράκη (1, 7, 8)
Γιώργος Οικονομόπουλος (4)
Χάρης Ακριβιάδης (6)

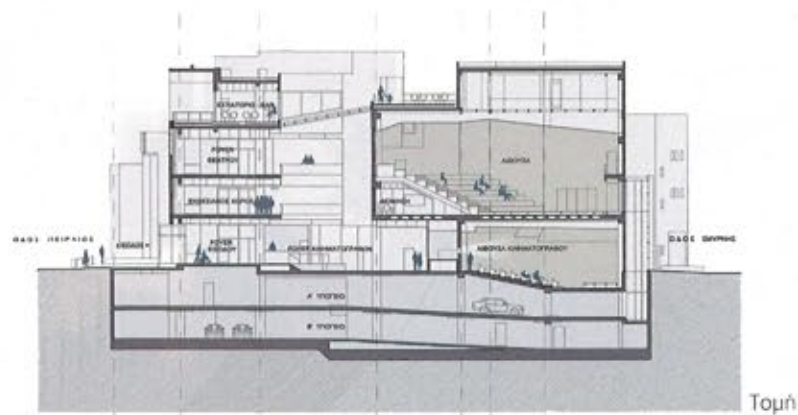
Το Κτίριο έχει συνολικό εμβαδόν 7.000 m² με 4 υπέργειους ορόφους και 2 υπόγεια.

Περιλαμβάνει θέατρο 330 θέσεων, κινηματογράφο 125 θέσεων, πειραματικό κινηματογράφο 70 θέσεων, εκθεσιακό χώρο, εστιατόριο (κλειστό και υπαίθριο), γραφεία και χώρους στάθμευσης δύο επιπέδων.

Στο θέατρο και τον κινηματογράφο έχουν γίνει προβλέψεις για την οργάνωση συνεδρίων, ομιλιών και γενικότερα ποικίλων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων. Η αίθουσα του πειραματικού κινηματογράφου θα χρησιμοποιείται και για διδασκαλία, χορό και πρόβες.

Μορφολογία / Αρχιτεκτονική

Καθοριστικά στοιχεία της αρχιτεκτονικής σύνθεσης είναι το τριώροφο κεντρικό αίθριο, η οπισθοχώρηση του κτιρίου από την οδό Πειραιώς προκειμένου να δημιουργηθεί προαύλιος χώρος, καθώς και η δυνατότητα συνεχών αλλαγών εντυπώσεων με προβολές σε τοίχους και χρωματικές εναλλαγές τη νύχτα.

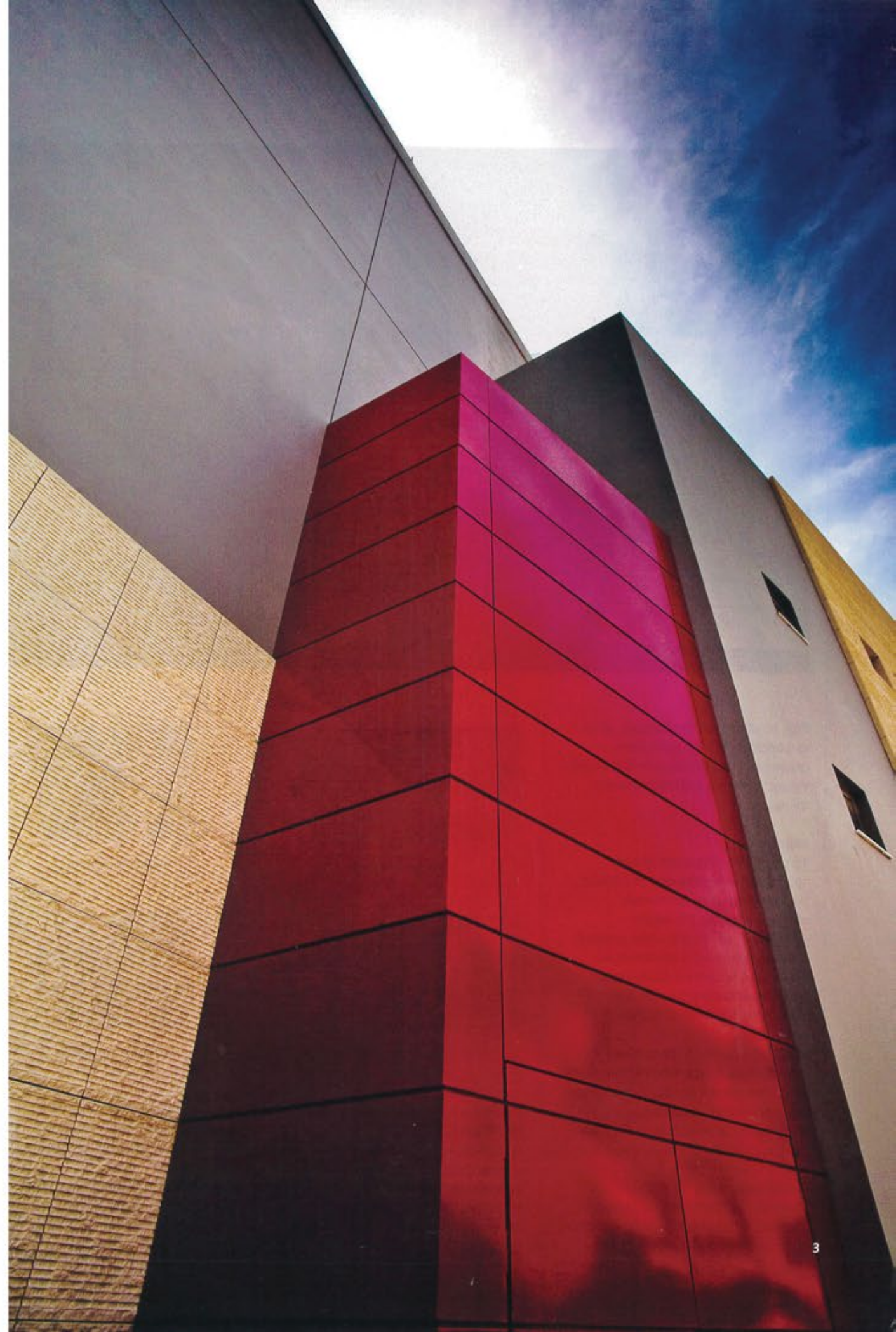

Τομή

Όψεις

Το οικόπεδο είναι διαμπερές. Η πρόσοψη προς την οδό Πειραιώς αποτελεί το δημόσιο μέτωπο του κτιρίου, ενώ η πρόσοψη προς την οδό Σμύρνης το λειτουργικό μέτωπο. Η πρόσοψη της οδού Πειραιώς έχει δύο κατακόρυφα επίπεδα. Είναι στην ουσία μία διπλή πρόσοψη. Δεσπόζει το καμπύλιο μεταλλικό στοιχείο σε σχήμα "Π" και τα τέσσερα μεταλλικά υποστυλώματα που εγγράφονται μέσα σε αυτό.

Το όλο στοιχείο έχει ύψος τριών ορόφων και είναι "ελεύθερο" μπροστά από την κύρια όψη. Με κατάλληλους φωτισμούς τη νύχτα, το ελεύθερο αυτό στοιχείο είτε θα είναι φωτεινό, είτε, ως πιο σκούρα επιφάνεια, θα προβάλλεται εν είδει αυλαίας, πάνω στη φωτεινότερη κυρίως πρόσοψη. Με τον τρόπο αυτό η πρόσοψη γίνεται μεταβλητή, δίνοντας διαφορετικές εντυπώσεις ανάλογα με την εκδήλωση ή την ώρα. Με την όψη της οδού Σμύρνης, τονίζεται η λειτουργικότητα και η τεχνική επάρκεια του κτιρίου.

4

Έτσι, το εξωτερικό αναβατόριο, μέσω του οποίου γίνεται η πρόσβαση σκηνικών, εξοπλισμού, κλπ στη σκηνή, γίνεται κυρίαρχο αισθητικό στοιχείο της όψης.

Αίθριο

Το τριώροφο αίθριο στο κέντρο του κτιρίου εκτείνεται από το δάπεδο του Ισογείου μέχρι την οροφή του 2ου ορόφου. Στο αίθριο "βλέπουν" και τα τρία κύρια φουαγιέ. Έτσι, επιτυγχάνεται η αρχιτεκτονική ενοποίηση και οπτική επικοινωνία μεταξύ των διαφόρων επιπέδων και των πολυδιάστατων χρήσεων του κτιρίου.

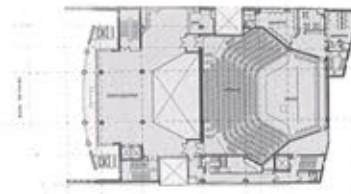
Η μία πλευρά του αιθρίου είναι ένας γυμνός λείος τοίχος, που λειτουργεί και ως οθόνη για την προβολή σταθερών ή εναλλασσόμενων εικόνων. Ο Χώρος Εκθέσεων στον 1ο Όροφο είναι και χώρος πολλαπλών χρήσεων.

Κινηματογράφος

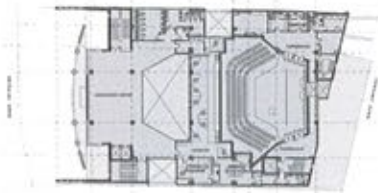
Διαθέτει αναλογική κινηματογραφική μηχανή, αλλά υπάρχει και δυνατότητα ψηφιακής προβολής.

Κάτοψη Ισογείου

Κάτοψη Β' ορόφου

Κάτοψη Α' ορόφου

Κάτοψη Γ' ορόφου

Η ηχητική εγκατάσταση υποστηρίζει ήχο Dolby Surround. Η σταθερή κινηματογραφική οθόνη μετασχηματίζεται σε τέσσερα διαφορετικά formats. Η αίθουσα αυτή έχει μελετηθεί και για άλλες χρήσεις, όπως συνέδρια, ομιλίες και θεατρικές δοκιμές.

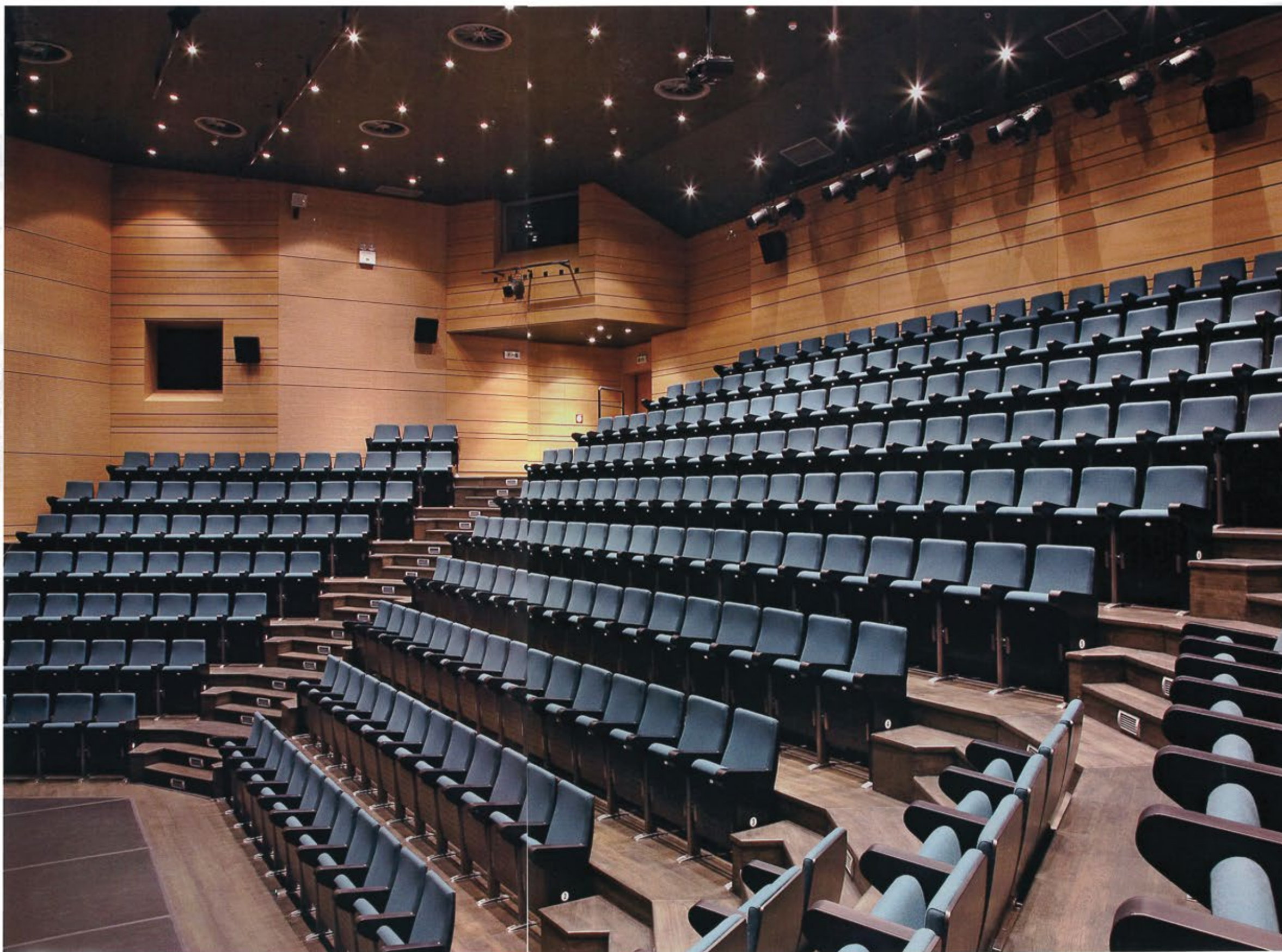
Για το σκοπό αυτό έχει δημιουργηθεί μικρή σκηνή με πρόβλεψη, μεταξύ άλλων, συνεδριακού συστήματος προεδρείου. Χαρακτηριστικά στοιχεία της αίθουσας είναι οι μπλε, γκρι και μαύρες επενδύσεις των τοίχων και η μορφολογία της οροφής.

5

Θέατρο

Η ιδιαιτερότητα της θεατρικής αίθουσας έγκειται στην αμφιθεατρική της διάταξη, που, σε συνδυασμό με τη μη υπερυψωμένη σκηνή και την έντονη κλίση μεταξύ των σειρών, δημιουργεί μία αμεσότητα μεταξύ θεατών και ηθοποιών. Η όλη μορφολογία της σκηνής και των κερκίδων παραπέμπει σε κλασικά θέατρα, με τη διαφορά ότι η σύγχρονη και τεχνικά εξοπλισμένη οροφή επέχει θέση ουρανού. Έχει προβλεφθεί η δυνατότητα συμμετοχής στα δρώμενα του "από μηχανής Θεού", σε σύγχρονη μορφή, μέσω καταπακτής στο δάπεδο της σκηνής, αλλήλα και "αιωρούμενου" μέσω ανοίγματος στην οροφή. Το ξύλο είναι το κυρίαρχο υλικό του θεάτρου - σκούρο στο δάπεδο, ανοιχτόχρωμο στις μερικώς ανακλαστικές και μερικώς ηχοαπορροφητικές κατακόρυφες επιφάνειες. Η αίθουσα έχει μελετηθεί για κύρια χρήση το θέατρο, αλλά έχει τη δυνατότητα να φιλοξενήσει μουσικές εκδηλώσεις, χορό και συνέδρια. Για τη συνεδριακή χρήση της αίθουσας, πέρα από το θάλαμο μεταφραστών (με δυνατότητα 3 γλωσσών και γλώσσα ομιλητή), έχουν εγκατασταθεί ανασυρόμενη οθόνη και ανασυρόμενο φόντο, το οποίο περιορίζει το βάθος της σκηνής. Το θέατρο, όπως και όλοι οι χώροι του κτιρίου, είναι πλήρως προσβάσιμο για αναπηρικά αμαξίδια.

Black box

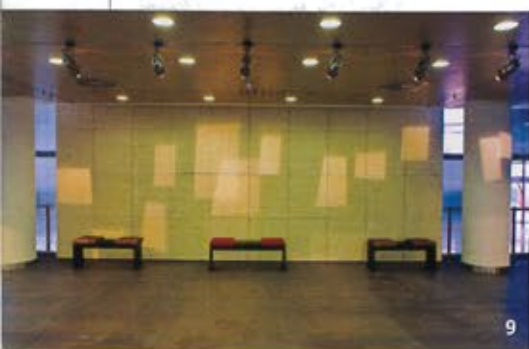
Η αίθουσα έχει την αισθητική του "μαύρου κουτιού", το οποίο διασπάται από έντονες, κόκκινες γραμμές.

Είναι επίπεδη και έχει τη δυνατότητα τοποθέτησης των καθισμάτων σε διάφορες διατάξεις.

Η κύρια χρήση της είναι η προβολή ταινιών, αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για άλλες εκδηλώσεις όπως θεατρικές παραστάσεις, δοκιμές θεάτρου και χορού, σεμινάρια και διδασκαλίες. Η αίθουσα είναι εξοπλισμένη με ψηφιακή μηχανή, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο προβολών, και ανασυρόμενη οθόνη προβολής. Η ηχητική εγκατάσταση υποστηρίζει ήχο Dolby Surround και οι μπάρες οροφής, απ' όπου αναρτώνται προβολείς, υποβοηθούν ποικιλοτρόπως τα εκάστοτε δρώμενα.

Εστιατόριο / bar

Με συνολική χωρητικότητα 160 καθισμάτων το μερικώς κλειστό και μερικώς υπαίθριο εστιατόριο του 3ου ορόφου είναι σχεδιασμένο σε δύο επίπεδα. Στο κάτω επίπεδο βρίσκεται το κλειστό εστιατόριο και ο συνεπίπεδος εξώστης προς την οδό Πειραιώς, ενώ στο επάνω επίπεδο, το υπαίθριο εστιατόριο. Ανάμεσά τους η κεκλιμένη οροφή του αιθρίου, η οποία λειτουργεί ως ενοποιητικό στοιχείο παίρνοντας τη νύχτα τη μορφή φωτεινού δίσκου με εναλλασσόμενους χρωματισμούς. Το υπαίθριο εστιατόριο μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για καλλιτεχνικά δρώμενα. Στο κλειστό εστιατόριο, το υπαίθριο εστιατόριο όπως και στα φουαγιέ ισόγειου και 2ου ορόφου λειτουργούν καφέ / bar.

Υλικά

Παρ' όλο που οι χρήσεις των εσωτερικών χώρων είναι ποικίλες, στην επιλογή των υλικών διατηρείται κοινή αισθητική αντίληψη. Η μορφολογία τοίχων και οροφών καθώς και οι επιλογές των υλικών στις αίθουσες και στους χώρους κοινού (φουαγιέ κλπ) είναι απόρροια της αισθητικής των χώρων, αλλά και των αυστηρών ακουστικών προδιαγραφών.

- Οι επιφάνειες των μαρμαροεπενδύσεων των όψεων και ορισμένων τοίχων των φουαγιέ είναι επεξεργασμένες με ειδικό τρόπο (αυλακωμένο σκαπισαριστό) που αποτελεί πρώτη εφαρμογή στην Ελλάδα.

- Οι τοίχοι των αιθουσών και χώρων κοινού έχουν επενδυθεί με ξύλινα ανακλαστικά και ηχοαπορροφητικά πάνελια. Στους κινηματογράφους τοποθετήθηκαν και υφασμάτινα ηχοαπορροφητικά πάνελια.

- Οι ψευδοροφές των φουαγιέ αποτελούνται από ηχοαπορροφητικές πλάκες διαστάσεων 1.80 x 0.90 m. Ειδικά σχεδιασμένα πρισματικά στοιχεία έχουν ενσωματωθεί στις ψευδοροφές.

Εξοικονόμηση ενέργειας

Η εξοικονόμηση ενέργειας του κτιρίου επιτυγχάνεται με κατάλληλες προβλέψεις στα οικοδομικά στοιχεία και με εξειδικευμένες επιλογές στον ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό.

- Έχουν τοποθετηθεί ενεργειακοί (low-e) διπλοί υαλοπίνακες με ενσωματωμένες περσίδες για τον έλεγχο του ηλιασμού στα υαλοπετάσματα της πρόσοψης και στην κάλυψη του αιθρίου. Οι περσίδες της πρόσοψης είναι περιστρεφόμενες.

- Η μείωση του ψυκτικού φορτίου των φουαγιέ επιτυγχάνεται με την απόρριψη του θερμού αέρα από την οροφή του κεντρικού αιθρίου, μέσω φυσικού ελκυσμού,

- Η μελέτη κλιματισμού εξασφαλίζει εξοικονόμηση ενέργειας, αφ' ενός με την αυτόνομη λειτουργία των τμημάτων του κτιρίου που χρησιμοποιούνται κάθε φορά και αφ' ετέρου με την εφαρμογή συστημάτων τύπου economiser - free cooling

- Ο εξωτερικός φωτισμός του κτιρίου υλοποιήθηκε με τη χρήση νέας τεχνολογίας λαμπτήρων LED (συνδυασμός λευκών + RGB).

Πέρα από τις αισθητικές δυνατότητες που προσφέρει, είναι και φιλικός προς το περιβάλλον - ελάχιστη κατανάλωση και μεγάλη διάρκεια ζωής. Το σύστημα χρησιμοποιείται για πρώτη φορά στην Ελλάδα, σε τέτοια κλίμακα. ■

Εταιρίες που συμμετείχαν στο έργο και διαφημίζονται στο τεύχος αυτό:

ACCELERE AE: Οπτικοακουστικός εξοπλισμός στις κινηματογραφικές αίθουσες
ALUPERFECTION HELLAS: Κατασκευές αλουμινίου, ειδικές κατασκευές αιθρίου, πυράντοχα υαλοστάσια και αυτόματες πόρτες
BON STUDIO AEBE:

Ασύρματο μεταφραστικό σύστημα, Συνεδριακό σύστημα προεδρείου θεάτρου & προεδρείου κινηματογράφου, Ενισχυμένος ήχος κινηματογραφικής αίθουσας 68 ατόμων, κινηματογραφικής αίθουσας 115 ατόμων & θεάτρου, Βιντεοπροβολείς, Βιντεοσκοπήσεις, Ενδοεπικοινωνία τεχνικών & ηθοποιών, Σύστημα ανακινήσεων, Φωτισμός θεάτρου
DAIKIN ELLAS AE: Κλιματισμός
FERENTINOS PARIS: Προμήθεια ηλακιδίων και είδη υγιεινής
B. ΚΑΥΚΑΣ AE: Διακοπτικό υλικό
TEMATK LIGHTING: Φωτισμός

